

RJEČNIK EPOHE

Pia Sead ALJK / www.seadalk.com

FASADA - dokaz da je Potemkin bio u pravu

Riječ „fasada“ u tranzicijskom hrvatskom jeziku označava reklamno platno razapeto s prednje strane zgrade okrenute prometnoj ulici ili trgu. Istovremeno ista riječ označava i lice razapeto između dva kraja namješteno nasmiješenih usana.

Ponekad se upotrebljava i za dobrodržeći izgled/držanje starije osobe, kojim se prikrivaju želučane, probavne smetnje, problemi cirkulacije, posljedice nesanic, stresova, operacija, kroničnih upala, lomova...

Što je svemu tome zajedničko?

Fasada označava ono bitno samoga bića, ono samo naizgled pojavno koje se poput svjetlosti upija u naše oči i presuđuje imamo li ili nemamo volje istražiti ono što je iza.

Kada je Potemkin podizao kulise sela pored tujnjajućeg vlaka u kojemu je sjedila njegova (ne)suđena žena i kraljica, Englezi su ga imitali, ali su učenice preuzeli i naučili lekciju: Ništa ne može izgledati dobro kao izgled; za vjeru koja može pokrenuti svjetove ponekad su dovoljne samo kulise.

Zato se u suvremenom tranzicijskom hrvatskom jeziku kaže Pokrenimo hrvatsku na temeljima kulisa iznad kojih stojimo dok vam govorimo da pokrenete Hrvatsku, (jer ako to ne učinite, bit će teški kao kulise)

Kada zaseda vlada onda je to fasada (rima je čista koincidencija). Sve su odluke naime već donesene, pa i napisane. Potrebna je samo slika za medije komuniciranja s masama pred kojim će se inscenirati situacija u kojoj „kao da se donose odluke“.

Fasadu na lice nabacuje i urednik krvočnog TV show programa, dok glumi novinara zainteresiranog za litinu. Što je krvi više na ekranu i što su lica sudionika izbezumljenija – tim više dolazi do izražaja njegova fasada mramornoga lica.

Skočimiti sinekura zvanih NGO nabacuju posebno pametne fasade na lica. Time daju do znanja da nije istina ono što je istina i da su oni nešto sasvim drugo od onoga što se često o njima govori i zna.

Fasade navlače i izbjegli tipovi zgurvanih psihologija koji naočale ne skidaju niti u kasne noćne sate.

Posebna priča su ljudi-brandovi, hodajući panosi sa psihološkim smetnjama evidentnim već u načinu hodanja, držanja, osmjeha, pokretima ruku i nogu, prezimom pogledu i drugim -manifestacijama vlastite veličine...

Riječ fasada je, kako joj i dolikuje, konačno došla u prvi plan. A negdje dolje, duboko u provaljama smisla, leže pitanja na koja je samo prošlost mogla odgovoriti.

VOZAČ MINISTRA

Čovjek koji obavlja poslove umjesto ljudi koji ništa ne znaju.

Ministrant, osoba u blizini oltara; čovjek koji je shvatio poslovicu: Tko bliže oltaru – bliže je i kesu. Osoba u čijim je rukama sudbina ljudi koji odlučuju o sudbinama ljudi. Homo universale: Tjera i utjeruje...

RATNI ZLOČIN

Tautologija koja nam naizgled pojašnjava da postoje zločini veći od zločina. Ustvari ratni zločin nam daje do znanja da postoji ona druga strana, koja je protiv nas ratovala tako da, ne samo da nas je ubijala - nego da je to činila na zločinački način.

U hrvatskom jeziku ratni zločin je srpskog podrijetla. U srpskom je hrvatskog porijekla. U haškom jeziku riječ je o srpsko-hrvatskom fenomenu. A onda su se pojavili i Bošnjaci, tražeći ravnopravnost i jednaku jezičku zastupljenost.

Različite su interpretacije odrednice ratni zločin: Dok je za neke silovanje ratni zločin par excellence, za druge je to dokaz razumijevanja pravosudne prakse; jedni osvajaju gradove a drugi to nazivaju genocidom; dok jedni zbrajaju koncentracione logore, drugi nabrajaju sabirna mjesta...

Ratni zločin je sintagma koja se, prema oslobodilačkoj gramatici, prelutno prihvaća kao nužno preokretanje u obrani.

22

lipanj 2008.

epoha

inače riječ je o internacionalizmu koji se može pronaći u bilo kojem rječniku. Pa ipak,

jedna država na svijetu nije sposobna napraviti ratni zločin. To je država koja je pobila Indijance, otela im zemlju, bacila atomske bombe na gradove u kojima žive ljudi, i koja, prema suvremenim analitičarima, svakih nekoliko dana pokreće po jedan rat.

ISTRAŽIVANJE

Općepoznato sredstvo dokazivanja primata među partijama. Radi se tako da se određenom broju slučajno odabranim građana postavlja točno određeni broj istih pitanja. Poželjno je da se pitanja, vjerodostojnosti radi, postavljaju na istom, točno određenom mjestu. To na primjer može biti ispred ulaza u partijske prostorije ili u kantini...

ANTIFAŠIST

Riječ protiv koje nemamo ništa - jednom godišnje. Zbog jednakog gramatičkog završetka brka se s riječju komunist. Antikomunist inače ne mora biti fašist, kao što antifašist ne mora biti komunist. Također, antifašist ne mora biti antikomunist, niti antikomunist ne mora biti antifašist. Ali svaki, naalost, može biti ono drugo. I tu je taj jezični problem...

ANTIPATIJA

Osjekaj simpatije za saborske zastupnike

ARGUMENT

Argument je tudica neuvjerljiva značenja. Izbacena je iz suvremene jezične prakse. Zamjenjuje se uglavnom velikom količinom ponavljanja jednog te istog, odnosno onog što se želi dokazati. Kako je najuvjerljivije ponavljanje kroz sredstva komuniciranja s masama, to se i čini posredstvom tih sredstava. Kako ta sredstva pristaju isključivo ako ta ponavljanja dolaze iz usta atraktivnih javnih žena - danas najsnažnije argumente imaju javne žene.

Najsnažniji argumenti su danas, dakle, oni izgovoreni govorom tijela. Sokrat je svoju količinu otrova popio na vrijeme.

UVAŽENI

Plovačka krinka ispod koje saborski zastupnici upućuju jedni drugima pogrdne riječi, psovke, uvrede, prijetnje, nečasne ponude...

FIKUS

Biljka sa čijom se aktivnošću uspoređuje aktivnost predsjednika

TRGOVAČKI CENTAR

Kako danas sve ima svoju cijenu - sve se dakle može kupiti i prodati. Ako se sve može kupiti i prodati, onda u centru naše pozornosti treba smjestiti centre u kojima se najviše toga može kupiti ili prodati.

Čemu ići u knjižnice kada se tamo za ulaz mora platiti, a ono što uzmete

morate poslije i vratiti. Zašto odlaziti u kina kad iz njih možete ponijeti samo uspomene na odgledani film - radije kupite DVD i pogledajte ga sa simpatijom kao dio vašeg uvećanog vlasništva.

U vjeru ionako već sumnjate, jer ako je toliko napadaju sa svih strana, ne možete ne povjerovati da to rade s uvjerenjem. Radije dakle kupite neko od izdanja knjiga ili časopisa koji komercijalno piče po vjeri. To je cool.

Odavno već znadete da je najskuplje ono što dobijete besplatno. Zato je odlazak u trgovački centar - pravo i pravедno rješenje. Kupit ćete ono što vam možda i ne treba, ali će sigurno biti po najnižoj mogućoj cijeni.

Trgovački centar je riječ koja se u početku pojavljivala samo u prigradskom slengu. Danas je to urbana riječ na kojoj se ubiru postotci.

U većini trgovačkih centara rade ljudi za minimalne plaće, često i subotom i nedjeljom. To su sretni ljudi jer omogućuju svojim vlasnicima da ne rade niti radnim danima.

Većina je trgovačkih centara rađena na gradskim zemljištima. Gradovima upravljaju gradonačelnici, a i oni znaju da je danas sve trgovina

JAVNA TELEVIZIJA

Javno mjesto, gdje novinarka fotografiraju vlastite seksualne aktivnosti s oče nječinim muškarcima iz straha da bi ih ovi poslije mogli progoniti.

Mjesto gdje političari u nagovaranju novinarki prijedaju granicu svojih ovlaštenja.

Tržnica na kojoj urednici i ravnatelji prodaju televizijsko vrijeme za ono diplomatsko.

Mjesto gdje se još uvijek može prodati ideja novinarske slobode.

Televizijski stranog zabavnog i sportskog programa na engleskom i španjolskom jeziku, koja uspješno razvija hrvatsku kulturu.

DJEVIČANSKI OTOCI

Riječ koja je definitivno istisnula čarobne brjegovce. Idealna riječ za tranzicijski hrvatski jezik: samorazumljiva, lijepa, mnogoznačna, erotska, poslovna, konspirativna...

Riječ kojom se uglavnom služe stariji, ograniči muškarci.

DOSJE

File s dokazima o pronevjerama i korupciji koje većina političara ima o svakom političaru. File se vadi iz polumraka privatnih arhiva onda kada se priprema stampeo na političara osuđenog na odštel. Prerano ili ishitreno pojavljivanje s nečijim fileom (bez konsenzusa) može rezultirati vlastitom osuđom.

Fileovi s tajnama pomažu uspostaviti ravnotežu straha: Nitko nije siguran kada će mu se dogoditi konsenzus. Zato svaki političar odlučuje svakoga. Zato nijedan neće ništa bitno reći protiv drugoga.

Mudrost ravnoteže straha počiva na političkoj mudrosti razumijevanja Kantovog kategoričkog imperativa: ne čini ništa drugima što ne želiš da oni tebi učine... ☹